

Beknopt verslag commissie Wonen & Ruimte van de gemeenteraad Emmen op maandag 5 oktober 2020 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer W.L.H. Moinat
Commissiegriffier	:	mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden	:	de heer R. van der Weide, de heer J. Otter
De commissieleden	:	de heer M. Meijer (VVD), de heer M. Geertjes (50PLUS), de heer H. Leutscher (LEF!), mevrouw N.D.T. de Graaf (D66), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñci (PvdA), de heer H. Smit (PvdA), mevrouw M.E. Harms (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer B. Schulte (CDA), de heer W. van Heusden (ChristenUnie), de heer T. Kuilder (PVV), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks),
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Moinat opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium: n.v.t.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag

D66 ziet dat de fietsenkelder aan de Wilhelminastraat vrij veel wordt gebruikt. Deze externe dienst is vrij duur. Is het een optie deze onbewaakt te maken met een camera of ticketsysteem, eventueel met coupon, te verzilveren bij de horeca of winkels in Emmen-centrum?

Volgens **wethouder Van der Weide** wordt het privatiseren van de fietsenkelder op dit moment verkend. Naast beheer is de gemeente immers ook geld kwijt aan onderhoud en energie. Mocht privatiseren haalbaar zijn, dan komt het college er bij de raad op terug.

CDA memoreert zijn eerdere rondvraag naar de aanpak van 't Oale Gemientehoes in Schoonebeek met de minder fraaie aanblik van de grote beluchtingsinstallatie op het dak. Hier had de wethouder een onderzoek naar aangekondigd, maar een reactie is uitgebleven.

Wethouder Otter meldt dat de beluchtingsinstallatie vanwege de te hoge geluidsproductie inmiddels beter is afgesteld. Dit is naar tevredenheid van omwonenden, die zich hierover beklagden, uitgevoerd. De nieuwe installatie is nogal prominent aanwezig, maar in de loop van de tijd zullen glans en kleur verwerpen. Om deze reden is besloten de esthetica niet aan te pakken.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken: n.v.t.

8. Bespreken A-stukken:

8A. Bestemmingsplan 'Emmer-Compasuum, tussen Spindel en Hoofdkanaal WZ'

50PLUS weet dat de Dorpsraad in 2018 niet blij was met deze locatie. Later gaven de omwonenden aan dat zij zich er toch in konden vinden. Daarmee beantwoordt het plan aan hun wensen.

Wakker Emmen ziet na een lang traject eindelijk het bestemmingsplan voorliggen, dat de bouw van een sporthal, appartementen en winkels mogelijk maakt. Hiermee verdwijnt de 'rotte kies' van de voormalige Abeln-locatie, een belangrijke vervolgstap in de centrumontwikkeling van Emmer-Compasuum. Al had de fractie de procedure liever sneller gezien, het is zeer positief dat gemeente en omwonenden dit gezamenlijk hebben opgepakt. Het grote draagvlak blijkt uit de inloopbijeenkomsten en het gebrek aan zienswijzen op dit plan. Is het ontwikkelen van winkelpanden verstandig gelet op de behoefte vanuit de detailhandel? Hoe gaan B&W sturen op de kwaliteitsimpuls van deze ontwikkeling? Wanneer kan de nieuwe sporthal gereed zijn?

PvdA spreekt van een belangrijke ontwikkeling voor Emmer-Compasuum en is blij dat de lokale bevolking goed is meegenomen in de plannen.

CDA beluisterde vrijwel alleen positieve reacties uit Emmer-Compasuum en stelt vast dat er geen zienswijzen zijn ingediend. Er was één kritische reactie van een inspreker tijdens de septembercommissie. Een snellere procedure was beter geweest, maar het CDA is heel blij dat het bestemmingsplan er ligt. De ontwikkeling moet nu zo snel mogelijk doorgezet worden.

GroenLinks ziet dat door de bewoners mee te nemen, onder andere via inloopbijeenkomsten, er een zeer breed draagvlak is voor de locatie. De fractie gaat ervan uit dat het plan, mede dankzij de appartementen, goed bijdraagt aan de centrumontwikkeling van Emmer-Compasuum. GroenLinks kan het bestemmingsplan van harte ondersteunen.

VVD kan instemmen met dit plan, maar hoort in het dorp veel geluiden dat er wel voldoende winkelbestand is, maar gebrek is juist aan horecapanden vanwege het toenemende aantal fiets- en vaartoeristen. Het aangrenzende plein zit er kaal uit en daar is her en der wat leegstand. Het zou mooi zijn als dit een boost krijgt dankzij onderhavige ontwikkeling. De VVD vraagt zich wel af of de te bouwen winkel-, horeca- en woonpanden in eigendom van de gemeente blijven.

Reactie college

Wethouder Van der Weide is blij met de positieve toon vanuit de commissie. De procedure heeft inderdaad lang geduurd. De bewoners zijn er nauw bij betrokken via inloopbijeenkomsten en nieuwsbrieven. Daar zienswijzen zijn uitgebleven, lijkt er voldoende draagvlak te zijn. De combinatie van twee functies op één locatie maakt het een unieke ontwikkeling. Aan de kanaalzijde moest een stedenbouwkundige slag worden gemaakt voor de uitstraling van het dorpscentrum, richting de Spindel moest de sporthal ingepast worden in het vrij krappe centrumgebied. Dit vroeg om extra eisen qua inpassing en kwaliteit. Om de hele ontwikkeling in één keer te realiseren en de bouwperiode zo kort mogelijk te houden, komt er één integraal ontwerp met één aanbesteding en wordt er in één traject gebouwd. De gemeente gaat als eigenaar de sporthal beheren, de ontwikkeling van de overige panden is aan de markt. De aanbesteding loopt, de gemeente werkt aan de uitwerking en de gunning. Als oplevertermijn voor de sporthal denken B&W op z'n vroegst aan februari-maart 2022, bij tegenvallers kan dit uitlopen naar najaar 2022. Dit hangt samen met de keuze van de aannemer en diens specifieke planning. De marktconsultatie leverde uiteenlopende wensen op. Het plan en ook de aanbesteding bevatten daarom ruimte voor invulling: dit kunnen winkels zijn, maar ook horeca of woningen zijn mogelijk. Dit plan doet de 'rotte kies' na sloop van het LOZA-pand verdwijnen. Hierna volgt nog een bestemmingsplan voor het centrumgebied, met onder andere de Brede School en verkeerskundige aanpassingen.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking:

9A. Brief college inzake uitspraak Gerechtshof Den Bosch m.b.t. Enexis en Energiepark Pottendijk B.V. (op verzoek van GroenLinks)

Eerste termijn

GroenLinks omschrijft deze rechterlijke uitspraak als groot alarmsignaal. Maken de andere fracties zich ook zorgen over het gebrek aan regie door de gemeente? Na zes jaren is er nog steeds geen enkele windmolen gerealiseerd. Er weliswaar een Structuurvisie, maar de gemeente blijft verantwoordelijk voor de opgave van 95,5 megawatt. Is het vanwege de te grote complexiteit hiervan niet beter de regie aan de provincie over te laten?

PVV is zoals bekend fervent tegenstander van windturbines en is het er zeker mee eens dat de gemeente zijn regierol niet goed heeft vervuld. Zij had veel eerder moeten anticiperen op het al jaren bekende capaciteitsgebrek op het net voor groene energie. Na de rechterlijke uitspraak is de gemeente nu compleet afhankelijk van de goodwill van Enexis. Nu de SDE-deadline niet wordt gehaald, meent ook de PVV dat de vergunning moet worden ontbonden. Daar het de gemeente niet lukt om op korte termijn het windpark te realiseren, lijkt dit een goed moment om ze af te stoten en over te dragen of, liever nog, er helemaal mee te stoppen.

VVD vindt dat, in plaats van deze bespreking, GroenLinks beter schriftelijke vragen had kunnen stellen op grond van artikel 38.

LEF! vindt dat het goed is om de vragen nu te bespreken, daar het een actueel thema betreft met een lange politieke voorgeschiedenis. De fractie vindt het van de zijkant lastig te beoordelen hoe de gemeente haar regierol heeft vervuld. Daar de bal nu bij private partijen ligt, is de gemeente geen partner bij die besprekingen. Mogelijk wordt tegen de uitspraak nog cassatie ingesteld. Het lijkt daarom verstandiger eerst geen actie te ondernemen inzake de afgegeven vergunning c.q. exploitatieovereenkomst, daar de initiatiefnemer de gemeente dan aansprakelijk kan stellen. De initiatiefnemer is in eerste instantie verantwoordelijk voor de juridische gevolgen van de rechterlijke uitspraak. Pas als hij door gewijzigde omstandigheden van de overeenkomst af wil, kan hij hierover gaan onderhandelen met de gemeente. Als het regionale net te vol blijkt om de windenergie van Pottendijk op te slaan, moet de gemeente de 'intellectuele discussie' aangaan met provincie en Rijk over of het plaatsingsbesluit wel goed was, wellicht elders netcapaciteit beschikbaar is en de windmolens alsnog buiten de gemeente zijn te plaatsen. Het college moet daar nu al op voorsorteren.

CDA begreep dat Enexis deze zomer de ontwikkeling van Pottendijk overnam van Deddens. Wie van beide de exploitant is, is niet duidelijk. Met de rechterlijke uitspraak is de vraag of Enexis een deel van een transportovereenkomst (on)geconditioneerd kan aanbieden. Dit staat los van de bouw van de turbines. De opdracht hiertoe had voor de SDE-subsidie uiterlijk juli 2020 moeten zijn verstrekt, het windpark Pottendijk moet uiterlijk 15 januari 2023 operationeel zijn. De vraag is of dit nog lukt en wat de gemeente nog kan betekenen. De raad is na een stevige discussie in een zorgvuldig proces tot drie locaties gekomen. Zij wilde zelf de regie houden en die juist niet uit handen geven aan de provincie. De gemeente moet dus ook voor het vervolg haar verantwoordelijkheid blijven oppakken, samen met de ontwikkelaar.

Wakker Emmen vindt het prima de collegebrief te bespreken: dan kan de fractie helder maken waar zij staat. De raad heeft bewust gekozen zelf de regie te houden op het proces, de randvoorwaarden en het ruimtelijke spoor. Ondanks de gevoeligheden is het proces goed gevoerd waarbij de regiefunctie goed is ingevuld. Aansluit- en transportcapaciteit kopen bij Enexis staat daar los van: dat is aan bij de ontwikkelaar. Volgens Wakker Emmen is Enexis het hele traject steeds goed geïn-

formeerd. Enexis hoeft geen elektriciteit leveren, maar afnemen. Dat dit pas vanaf 2025 mogelijk zou zijn, is onjuist. De gemeente is niet aangewezen voor de 95,5 MW wind op land, zoals GroenLinks stelt. Zij moest i.c. alleen planologisch de plaatsing van windmolens mogelijk maken: het is een bouwrecht en dus geen bouwplicht. De vergunning intrekken vanwege het niet-halen van de SDE-deadline is nu niet relevant en bovendien is de vraag of dit juridisch wel mogelijk is. Het rijmt totaal niet met de oproep van GroenLinks om tempo te maken. De perikelen rond de netcapaciteit waren al langer bekend. B&W meldden deze vorig jaar al schriftelijk. Zij hadden hierop niet kunnen anticiperen. Uitbreiding van het net is een taak van de netbeheerders. Wat is de status hieromtrent en hoe wordt de gemeente daarin betrokken? Een andere locatie aanwijzen lost niets op, want nergens in de gemeente is er voldoende netcapaciteit. Bovendien is het een tijdrovend (minimaal twee jaar) en kostbaar proces van geactualiseerde onderzoeken plus een project-MER en een nieuw vergunningstraject. Ook is elders geen locatie voor 50 MW opgesteld vermogen beschikbaar.

PvdA bevestigt de opmerking van Wakker Emmen dat de gemeente alleen planologisch verantwoordelijk is. De fractie is ongerust over mogelijke gevolgen van de rechterlijke uitspraak voor de windenergieopgave en wacht vol ongeduld op de toezegging in de collegebrief om de raad binnenkort nader te informeren. Netcapaciteit is geen afwegingskader bij vergunningverlening. Enexis was hierbij vooroverlegpartner inzake de netcapaciteit: het gaf in de eerdere nauwe contacten bij de Structuur- én Omgevingsvisie aan, in de benodigde extra capaciteit te kunnen voorzien. De netcongestie werd pas in zeer laat stadium een issue. De gemeente heeft haar regierol al met al dus goed uitgeoefend. Gemeenten, netbeheerders en provincies streven in onderling overleg naar synchronisatie van wettelijke en SDE-procedures en netwerkcapaciteit. Dit kan dus de SDE-subsidie voor Pottendijk alsnog veiligstellen, ondanks de overschrijding van de deadline. De drie locaties zijn in een langdurig en zorgvuldig proces gevonden. Alternatieve locaties verkennen is geen optie, want dan raakt de gemeente haar regie pas echt volledig kwijt.

ChristenUnie meent dat de gemeente het proces goed heeft geregisseerd. Bij vragen 2 en 3 in het agenderingsverzoek van GroenLinks sluit de ChristenUnie zich aan bij het betoog van LEF!. Er ligt bovendien geen juridische rechtsvraag aan ten grondslag om intrekking van de vergunning aan de Hoge Raad voor te leggen. Dat de GroenLinks-fractie voorstelt de regie over te dragen aan de provincie, is in tegenspraak met haar wens dat de gemeente zelf alternatieve locaties gaat verkennen.

50PLUS wil weten of de rechterlijke uitspraak nog gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de nieuwe waterstoffabriek of de nog niet aangesloten andere parken.

Voorzitter Moinat geeft aan dat deze vragen buiten de orde zijn.

D66 heeft moeite met enkele constatering in de collegebrief. Enexis heeft onderbouwd dat in het onderstation van Pottendijk onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is of op korte termijn kan komen. Hierin stelt de rechter Enexis in het gelijk. Enexis heeft een ander onderstation aangeboden, maar Energiepark Pottendijk vond niet voldoende. Waarom niet? In de uitspraak staat niets te lezen over het maatschappelijk belang van het windpark. De aansluiting staat dus niet ter discussie. De constatering van GroenLinks dat de regie door de gemeente te weinig is terug te zien i.c., is terecht. De SDE-subsidie is toegekend met enkele deadlines. Wat is de status hiervan? TenneT werkt al hard aan het oplossen van het capaciteitsgebrek op het net. Dit probleem was al langer bekend en de gemeente kan dit zelf niet oplossen. De regie moet niet naar de provincie, de gemeente moet zelf strakker als regisseur optreden om tot de gewenste oplossingen te komen.

Reactie college

Wethouder Van der Weide betoogt dat de gemeente planologisch verantwoordelijk is voor 95,5 MW opgesteld vermogen. Dit is bekrachtigd in de Structuurvisie. Vanaf het eerste moment (Regieplan 2014) was Enexis in het hele proces actief betrokken en men gaf steeds ook aan dat er vol-

doende capaciteit op het net was. Vanaf 2018 ging de ontwikkelaar aan de slag, maar ook daarna waren er contacten tussen gemeente en Enexis. De SDE-toets op voldoende netcapaciteit viel positief uit. Het hele netwerk in de driehoek Winschoten-Kampen-Emmen zit op slot, dus de regie bij de provincie terugleggen of andere locaties in de gemeente Emmen aanwijzen lost niets op. Het college overlegt constructief met provincie en ontwikkelaar over enkele reële alternatieven. De ontwikkeling op Pottendijk staat hierdoor dus niet helemaal op slot. De Begroting 2021 meldt al de plannen om het net in Zuidoost-Drenthe uit te breiden, ergens tussen 2025 en 2027; TenneT en Enexis zijn al bezig met een locatieonderzoek. Voor de periode tot 2025 moet dus een creatieve oplossing komen met inachtneming van de SDE-deadline. Juridisch lijkt het sowieso niet mogelijk de exploitatieovereenkomst te ontbinden. Zo ja, loopt de gemeente grote risico's op schadeclaims. Bovendien borgt de overeenkomsten enkele elementen uit de Gedragscode, die de omwonenden moeten beschermen. De initiatiefnemer i.c. is overigens Energiepark Pottendijk B.V., op een bepaald moment komt Enexis in beeld voor de overdracht. De uitspraak kan gevolgen hebben voor deze afspraken.

Tweede termijn

GroenLinks is gekend voorstander van duurzame energie om tot de klimaatdoelstellingen te komen. Dat na jaren van discussie de bouw van de in de gemeente geplande windmolens nog steeds niet is gestart, baart de fractie zorgen. De gemeente moet weer meer de regie nemen en in overleg met de belanghebbende partijen de ontwikkeling vlot trekken, maar schiet daarin tekort. GroenLinks is geen groot voorstander om de regie bij de provincie neer te leggen: die suggestie was meer bedoeld als discussiestelling.

D66 verwijst naar twee onbeantwoorde vragen over het onderstation van Pottendijk en de status van de SDE-procedure. Hoe komt de wethouder tot de conclusie dat er geen maatschappelijk belang is bij de aansluiting van Energiepark Pottendijk?

Wakker Emmen vraagt hoe GroenLinks denkt dat de gemeente extra netcapaciteit kan afdwingen. Bovendien zijn in het hele omgevingsproces 2010-2014 de burgers er intensief bij betrokken. GroenLinks lijkt iets anders te insinueren.

CDA las in de collegebrief dat de exploitant aan zet is; met andere woorden: het college doet dus even niets. De wethouder onderneemt wel degelijk actie door te overleggen met de andere stakeholders over de SDE-procedure en de netcapaciteit. In plaats van de exploitatieovereenkomst ontbinden kan de gemeente beter faciliteren dat Enexis wel tot realisatie kan overgaan, anticiperend op de toekomstige netuitbreiding. Immers, op Pottendijk wordt het leeuwendeel van de windopgave gerealiseerd. Een alternatieve locatie is pas aan de orde op het moment dat Pottendijk, al dan niet aangepast, definitief van de baan zou zijn. Dit zou niet de voorkeur hebben van het CDA, maar altijd nog liever dan de regie overdragen aan de provincie.

LEF! stelt de frictie vast dat er een juridische oplossing moet komen voor een technisch probleem. Bij het zoeken naar alternatieven is de fractie er niet gerust op dat er een goede oplossing komt. Als het capaciteitsprobleem zich blijft voordoen, doet de vraag zich steeds meer voor of Emmen wel de geschikte gemeente is om de molens te plaatsen als elders wel capaciteit is. Hierover kan de gemeente de discussie aangaan met provincie en Rijk. Bovendien heeft het Rijk eerst min of meer de druk bij de gemeenten gelegd om wind op land te realiseren; door minder draagvlak en andere inzichten (wind op zee), ook bij het kabinet, kan de tijd in het voordeel van Emmen werken.

Reactie college

Wethouder Van der Weide antwoordt dat de initiatiefnemer aan de randvoorwaarden en deadlines in de SDE-beschikking moet voldoen. Zo niet, dan zal hij met RVO moeten overleggen of daar rek in zit. Dat ligt in de rede gezien de uitzonderlijke situatie van de onherroepelijk geworden bouwver-

gunning in relatie tot gebrek aan netcapaciteit. Dat Energiepark Pottendijk het andere onderstation onvoldoende vond, kan met de afstand te maken hebben in relatie tot de meerkosten van de benodigde kabels. Dat de aansluiting van Pottendijk maatschappelijk niet van belang is, is niet de conclusie van B&W maar die van de rechter. LEF! neemt al een voorschot op een 'intellectuele discussie' met provincie en Rijk. Het college acht het verstandiger eerst de lopende onderzoeken naar alternatieven en de eventuele cassatiegang bij de Hoge Raad af te wachten. Dat de politieke werkelijkheid in Nederland rond windenergie op land anders is geworden dan ten tijde van het Regieplan, is terug te zien in de opgave van het landelijke Energieakkoord en de (techniekneutrale) RES.

GroenLinks wilde niet insinueren dat de burgers onvoldoende gehoord zijn. Zij hebben indertijd veel gebruikgemaakt van de inspraakmogelijkheid bij deze raadscommissie. De fractie wilde alleen markeren dat de gemeenteregie niet ophield bij de vaststelling van de Structuurvisie, maar juist nu weer aanscherping behoeft. De wens van de fractie is de uiterste inspanning van het college om zelf de regie te nemen en de partijen bij elkaar te houden.

Voorzitter Moinat stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie Wonen & Ruimte van 7 september 2020

Voorzitter Moinat stelt vast dat de notulen van 7 september 2020 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

50PLUS wil graag stuk 11A (fietsenkelder) agenderen voor de volgende commissie.

Voorzitter Moinat wijst erop dat die motivering dan uiterlijk maandag 9 november a.s. om 12.00 uur bij de griffie binnen moet zijn.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Moinat sluit de vergadering om 20.32 uur onder dankzegging.